Ғылым бар жерде - жеңіс бар!
Победа там - где наука!
Victory is where science is!

Көпсалалы ғылыми-білім беру журналы
Мультидисциплинарный научно-образовательный журнал
Multidisciplinary scientific and educational journal

Ғылым серпіні

ИМПУЛЬС НАУКИ
IMPULSE OF SCIENCE

№3 (7) 2026

Журнал 2025 жылдан шыға бастады
Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясының басылымы
Бас редакторы
полковник Р.Б. Альназиров
Журнал издается с 2025 года
Издание Академии Национальной гвардии Республики Казахстан
Главный редактор
полковник Альназиров Р.Б.
Ғылыми-білім беру журналы
«Ғылым серпіні» –
«Импульс науки»
Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде тіркелген,
2024 ж. 11 желтоқсандағы № KZ58VPY00107528 куәлігі.
Научно-образовательный журнал
«Ғылым серпіні» –
«Импульс науки»
зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан,
свидетельство № KZ58VPY00107528
от 11 декабря 2024 г.
Редакцияның мекен-жайы мен телефоны: 150009, Петропавл қаласы,
Ж. Қизатов к., 6.
Қазақстан Республикасы
Ұлттық ұланының академиясы.
Әскери-ғылыми орталығы
Телефон: (8 7152) 50-78-88,
Тел./факс: (8 7152) 50-74-83;
E-mail: impulse@ang.edu.kz
Журнал жылына 4 рет шығарылады
Мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді
Адрес и телефон редакции:
150009, г. Петропавловск,
ул. Ж. Кизатова, 6,
Академия Национальной гвардии
Республики Казахстан.
Военно-научный центр.
Телефон: (8 7152) 50-78-88,
Тел./факс: (8 7152) 50-74-83;
E-mail: impulse@ang.edu.kz
Журнал выходит 4 раза в год
Мнения авторов не отражают точку зрения редакции

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
EDITORIAL BOARD

Бас редакторлар / Главные редакторы / Chief editors

Альназиров Руслан Бейсекұлы, *философия докторы (PhD)*
Альназиров Руслан Бейсекович, *доктор философии (PhD)*
Alnazirov Ruslan Beisekovich, *доктор философии (PhD)*

Ғылыми редакторлар / Научные редакторы / Scientific editors

Иманов Амангелді Қалкенұлы, *педагогика ғылымдарының кандидаты*
Иманов Амангельды Калкенович, *кандидат педагогических наук*
Imanov Amangeldy Kalkenovich, *candidate of pedagogical sciences*

Редакциялық алқа / Редакционная коллегия / Editorial board

Махмудов Розмет Муратович, *педагогика ғылымдарының докторы*
Махмудов Розмет Муратович, *доктор педагогических наук*
Makhmudov Rozmet Muratovich, *doctor of pedagogical sciences*

Шапашев Мұрат Асқаруұлы, *педагогика ғылымдарының кандидаты*
Шапашев Мурат Аскарович, *кандидат педагогических наук*
Shapashev Murat Askarovich, *candidate of pedagogical sciences*

Саркенқызы Ақмарал, *филология ғылымдарының кандидаты*
Саркенқызы Ақмарал, *кандидат филологических наук*
Sarkenkyzy Akmaral, *candidate of phololological sciences*

Әлжанова Раушан Сайранқызы, *тарих ғылымдарының кандидаты*
Альжанова Раушан Сайрановна, *кандидат исторических наук*
Alzhanova Raushan Sairanovna, *candidate of historical sciences*

Алтынбеков Денис Шамильевич, *философия докторы (PhD)*
Алтынбеков Денис Шамильевич, *доктор философии (PhD)*
Altynbekov Denis Shamilevich, *doctor of philosophy (PhD)*

Белялов Руслан Даиржанұлы, *философия докторы (PhD)*
Белялов Руслан Даиржанович, *доктор философии (PhD)*
Belyalov Ruslan Dairzhanovich, *doctor of philosophy (PhD)*

Әбілмәжінов Алмаз Айтжанұлы, *философия докторы (PhD)*
Абильмажинов Алмаз Айтжанович , *доктор философии (PhD)*
Abilmazhinov Almaz Aitzhanovich, *doctor of philosophy (PhD)*

Техникалық редактор / Технический редактор / Technical editor

Агатаева Дана Серікқызы, *магистр*
Агатаева Дана Сериковна, *магистр*
Agatayeva Dana Serikovna, *master*

Жауапты хатшы / Ответственный секретарь / Responsible secretary

Атығаев Жомарт Айтқұлұлы, *магистр*
Атыгаев Жомарт Айткулович, *магистр*
Atygaev Zhomart Aitkulovich, *master*

Жауапты менеджер / Ответственный за выпуск / Responsible manager

Усеинов Мейрбек Мамбетұлы, *магистр*
Усеинов Мейрбек Мамбетович, *магистр*
Usseinov Meirbek Mambetovich, *master*

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENTS

ӘСКЕРИ ҒЫЛЫМДАР
ВОЕННЫЕ НАУКИ
MILITARY SCIENCES

АҚБЕРГЕН А. Әскери қызметшілердің әскери тәртібін қамтамасыз ету жүйесіндегі құқықтық тәрбие 9

БАЙТЕЛЕНОВ Ж. С. Совершенствование оборонительных действий в условиях высокотехнологичной угрозы 22

ЖУМАЛИЕВ Р. Ч., КУЛЬБАЕВ Ж. Ж. Цифровизация процессов планирования и контроля повседневной деятельности войск 27

ISKAKOV E. M., BURNAYEV Z. R., KALYSHEV A. T., ALSHIMBAYEVA G. A. Military service security and the image of the image of the army:interdisciplinary perspective 35

КАИРГЕЛЬДИН Б. К. Инженерное обеспечение войск при кризисных ситуациях в современном мире 46

КУЛЬБАЕВ Ж. Ж., ХАСЕНОВ К. А. Ұлттық ұланда жауынгерлік қызметті жасанды интеллект пен заманауй цифрлық технологиялар негізінде ұйымдастыру: тәсілдер мен практикалық шешімдер 52

КУРКЕНОВ Д. Б., КОНЫСОВ С. Ш. Интеллектуальные системы обеспечения охраны общественного порядка для принятия оперативных решений при кризисных ситуациях 64

РАПИКОВ Д. А. Применение беспилотных летательных аппаратов в интересах тактического звена 70

САРЖАНОВ К. Ж., АБИЛЬМАЖИНОВ А. А., БАЙБУСИНОВ М. Н. Украинадағы қарулы қақтығыстан алынған сабақтар мен қорытындылар: Қазақстанның аумақтық қорғанысының әскери бөлімдерін жабдықтауды қамтамасыз ету 80

ХАСЕНОВ К. А., ТЛЕУЖАНОВ Б. М., ЕГОРОВ В. С. Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын курсанттарға қоғамдық тәртіпті сақтау пәні бойынша оқыту жүйесін дамытудың ғылыми-әдістемелік негіздері 89

ТЕХНИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР
ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ
TECHNICAL SCIENCES

ГАЛИЕВ В. Н., АХМЕТЖАНОВ А. С., ШАЯХМЕТОВ К. С., ПОПОВСКИЙ С. А., ГАБДУЛЛИН А. А. Использование композитных материалов для ремонта кузовов и кабин автомобилей, поврежденных в ходе выполнения боевых задач 98

ШАЯХМЕТОВ К. С., ПОПОВСКИЙ С. А., МАКИН А. М., МИНЧЕНКО Л. А., ГАЛИЕВ В. Н. Роль и место технического обеспечения в ликвидации стихийных бедствий 106

ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР
ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ
HUMAN SCIENCES

АТЫГАЕВ Ж. А., ИМАНОВ А. К. Особенности научно-исследовательской деятельности курсантов в технологически насыщенной среде военного вуза 114

БЕЛОУСОВА Н. А. Эпистемологическое наследие: советское прошлое и современные глобальные влияния в Казахстане 122

DOCHSHANOVA Z. A., KALGANBAYEVA A. S., ALIBEKOV A. T. Formation of reflective culture in an educational organization as a basis for sustainable professional growth 129

ЕГОРОВ В. С., ЖУМАЛИЕВ Р. Ч., КАРАБАЛИН Н. Ш., КЕМЕЛБЕКОВ К. Н. Технологии искусственного интеллекта в управлении знаниями в военном вузе 139

МУЛЬДИНОВ Р. Т., ГРИШМАНОВ Р. В., АРЖАКОВ В. В., МУЛЬДИНОВА Э. С. Дене шынықтыру жүйесіндегі қозғалыс әрекеттерін оқытудың заманауи тәсілдері 145

СЕРОВ И. А., МИТЯЕВ А. И. Искусственный интеллект в структуре цифровой культуры обучающихся: трансформация самостоятельной познавательной деятельности 150

ТАСТАНБЕКОВ Р. Б., ТУРТАЕВ А. К. Социальная поддержка военнослужащих: современные подходы и перспективы развития 162

ТУРЛЫБАЕВ Р. К., ТӘТТІМБЕТОВ А. Ж., КЕНЖЕБАЕВА А. М. Ғылыми-зерттеу қызметі құралдарымен Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы офицерлерінің кәсіби құзыреттілігін дамытудың педагогикалық технологиялары 170

ТУРТАЕВ А. К., АЛИМБЕКОВ С. Ш. Ересек әскери қызметшілерін оқытудағы заманауи педагогикалық технологиялар: әскери білім беру жүйесіндегі андрагогикалық тәсіл, цифрландыру және тәжірибелік бағдарланған әдістер 176

ӘОЖ: 351/354
ҒТАМР: 78.01.01

ХАСЕНОВ К.А.[1], ТЛЕУЖАНОВ Б.М.[2], ЕГОРОВ В.С.[3]

[1] магистр, Қазақстан Республикасы Ұлттық ұлан академиясының қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасы кафедрасының аға оқытушысы, Петропавл қ., полковник. E-mail: nurdaulet.kk58gmail.com@mail.ru.

[2] магистр, Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының академиясы қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасы кафедрасы бастығының орынбасары, полковник, Петропавл қ. E-mail: tbm77@mail.ru

[3] магистр, старший преподаватель , Академия Национальной гвардии Республики Казахстан, Petropavlovsk, Казахстан, ORCID: 0009-0002-9254-3194

ҚЫЗМЕТТІК-ЖАУЫНГЕРЛІК ҚОЛДАНУ ТАКТИКАСЫН КУРСАНТТАРҒА ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІПТІ САҚТАУ ПӘНІ БОЙЫНША ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІН ДАМЫТУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ

Андатпа. Курсанттарды қоғамдық тәртіпті сақтау саласында қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасына оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері қарастырылған. Болашақ офицерлердің кәсіби даярлығын жетілдіруде заманауи оқыту технологияларын, тәжірибелік сабақтарды және модельдеу әдістерін қолданудың маңыздылығы айқындалған. Қоғамдық тәртіпті сақтау кезінде туындайтын түрлі жағдайларда шешім қабылдау қабілетін қалыптастыруға бағытталған оқыту жүйесін жетілдіру жолдары ұсынылған.

Түйінді сөздер: қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасы, қоғамдық тәртіпті сақтау, курсанттарды даярлау, кәсіби құзыреттілік, тәжірибелік оқыту, интерактивті әдістер, құқық қорғау қызметі, әскери педагогика, оқу процесі, арнайы тактикалық дайындық.

ХАСЕНОВ К.А.[1], ТЛЕУЖАНОВ Б.М.[2], ЕГОРОВ В.С.[3]

[1] магистр, старший преподаватель кафедры тактики служебно-боевого применения Академии Национальной гвардии Республики Казахстан, г. Петропавловск, полковник. E-mail: nurdaulet.kk58gmail.com@mail.ru.

[2] магистр, заместитель начальника кафедры тактики служебно-боевого применения Академии Национальной гвардии Республики Казахстан, полковник, г. Петропавловск E-mail: tbm77@mail.ru

[3] магистр, старший преподаватель , Академия Национальной гвардии Республики Казахстан, Petropavlovsk, Казахстан, ORCID: 0009-0002-9254-3194

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗРАБОТКИ СИСТЕМЫ ОБУЧЕНИЯ КУРСАНТОВ ТАКТИКЕ СЛУЖЕБНО-БОЕВОГО ПРИМЕНЕНИЯ В РАМКАХ ДИСЦИПЛИНЫ ПО ОХРАНЕ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА

Аннотация. Предусмотрены научно-методические основы обучения курсантов тактике служебно-боевого применения в области охраны общественного порядка, определена важность применения современных технологий обучения, практических занятий и методов моделирования в совершенствовании профессиональной подготовки будущих офицеров. Предложены пути

совершенствования системы обучения, направленные на формирование способности принимать решения в различных ситуациях, возникающих при охране общественного порядка.

***Ключевые слова**:* тактика служебно-боевого применения, охрана общественного порядка, подготовка курсантов, профессиональная компетентность, практическое обучение, интерактивные методы, правоохранительная деятельность, военная педагогика, учебный процесс, специальная тактическая подготовка.

KHASENOV K.A.[1], TLEUZHANOV B.M.[2], EGOROV V.S.[3]

[1] *master, senior lecturer of the department of tactics of service and combat use of the Academy of the National Guard of the Republic of Kazakhstan, Petropavlovsk, colonel. E-mail: nurdaulet.kk58gmail.com@mail.ru.*

[2] *master, deputy head of the department of tactics of service and combat use of the Academy of the National Guard of the Republic of Kazakhstan, colonel, Petropavlovsk E-mail: tbm77@mail.ru*

[3] *магистр, старший преподаватель , Академия Национальной гвардии Республики Казахстан, Petropavlovsk, Казахстан, ORCID: 0009-0002-9254-3194*

SCIENTIFIC AND METHODICAL FRAMEWORK FOR THE DEVELOPMENT OF A COURSANT TRAINING SYSTEM FOR SERVICE-BORDER APPLICATION IN DISCIPLES ON PUBLIC PROTECTION

***Annotation**.* The scientific and methodological framework for the training of cadets in service and combat tactics in the field of public order protection has been established, and the importance of using modern training technologies, practical exercises and modelling techniques in improving the training of future officers has been identified. Ways have been proposed to improve the teaching system in order to build the capacity to make decisions in various situations involving the protection of public order.

***Keywords**:* service and combat tactics, public order, training of cadets, professional competence, practical training, interactive methods, law enforcement, military education, training, special tactical training.

Кіріспе. Қазіргі кезеңде құқық қорғау органдары мен әскери құрылымдардың алдына қойылатын міндеттердің күрделенуі болашақ офицерлерді даярлау сапасына жаңа талаптар қояды. Қоғамдық тәртіпті сақтау және азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету барысында қызметтік-жауынгерлік бөлімшелердің тиімді әрекет етуі олардың тактикалық даярлық деңгейіне тікелей байланысты.

Қоғамдық тәртіпті сақтау пәні курсанттардың теориялық білімдерін тәжірибелік дағдылармен ұштастырып, қызметтік міндеттерді орындауға қажетті кәсіби құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған. Сондықтан қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын оқыту жүйесін ғылыми-әдістемелік тұрғыдан жетілдіру өзекті мәселелердің бірі болып табылады.

Оқыту жүйесінің басты мақсаты – курсанттардың нақты қызметтік жағдайларда дұрыс шешім қабылдауын, бөлімшелерді басқару қабілетін және тактикалық іс-қимылдарды сауатты ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру.[1]

Әдебиеттерге шолу.

Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасының даярлық мәселелері көптеген отандық және шетелдік ғалымдардың зерттеу нысаны болып табылады. Заманауи зерттеулерде интерактивті оқыту әдістерін, ситуациялық тапсырмаларды, тактикалық ойындарды және цифрлық технологияларды пайдалану курсанттардың кәсіби даярлық сапасын арттыратыны дәлелденген. Әсіресе қоғамдық тәртіпті сақтау кезінде туындайтын төтенше жағдайларды модельдеу тәжірибелік машықтарды қалыптастырудың тиімді құралы болып табылады.

Негізгі бөлім.

Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері бірнеше өзара байланысты компоненттерден тұрады:

1. Мақсаттық компонент.

Курсанттарды қоғамдық тәртіпті сақтау жағдайында бөлімшелердің іс-қимылдарын ұйымдастыруға және басқаруға даярлау.

Мақсаттық компонент. Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын курсанттарға қоғамдық тәртіпті сақтау пәні бойынша оқыту жүйесіндегі мақсаттық компонент – бұл оқу-тәрбие процесінің түпкі мақсатын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін айқындайтын негізгі құрылымдық элемент. Ол болашақ офицерлердің кәсіби даярлығының бағытын анықтап, оқу процесінің барлық құрамдас бөліктерін бір жүйеге келтіреді.

Мақсаттық компоненттің негізгі мақсаты. Қоғамдық тәртіпті сақтау жағдайында қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасы міндеттерді тиімді орындауға қабілетті, жоғары кәсіби құзыреттілігі қалыптасқан, шешім қабылдай алатын және бөлімшелерді басқару дағдыларын меңгерген офицерлерді даярлау.

Мақсаттық компоненттің міндеттері. Мақсаттық компонент келесі міндеттерді жүзеге асыруды көздейді:

Теориялық білімді қалыптастыру:

қоғамдық тәртіпті сақтаудың құқықтық негіздерін меңгерту; қызметтік-жауынгерлік әрекеттерді ұйымдастырудың принциптері мен тәсілдерін үйрету; нормативтік-құқықтық құжаттарды қолдану дағдыларын қалыптастыру.

Практикалық дағдыларды дамыту:

әртүрлі қызметтік жағдайларда әрекет ету тәсілдерін меңгерту; арнайы операцияларды ұйымдастыру және өткізу машықтарын қалыптастыру; күштер мен құралдарды тиімді пайдалану дағдыларын жетілдіру.

Басқарушылық қабілеттерді қалыптастыру:

бөлімшелердің іс-қимылдарын үйлестіру; бағыныштыларға міндеттер қою және олардың орындалуын бақылау; жедел жағдайда дұрыс шешім қабылдау қабілетін

дамыту.

Тактикалық ойлауды дамыту:

жағдайды бағалау; қауіп-қатерлерді болжау; қызметтік міндеттерді орындаудың тиімді нұсқаларын таңдау.

Психологиялық тұрақтылықты қалыптастыру:

стресстік жағдайларда әрекет ету; жауапкершілік сезімін дамыту;

тәртіптілік пен кәсіби этиканы қалыптастыру.

Мақсаттық компоненттің күтілетін нәтижелері. Оқыту нәтижесінде курсант:

қоғамдық тәртіпті сақтау саласындағы заңнаманы біледі; қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасы міндеттерді орындаудың тактикалық тәсілдерін меңгереді; бөлімшелердің іс-қимылдарын ұйымдастыра алады; күрделі жағдайда негізделген шешім қабылдайды; кәсіби және моральдық-психологиялық тұрғыдан дайын маман ретінде қалыптасады.

Ғылыми тұрғыдан алғанда:

Мақсаттық компонент құзыреттілік тәсілге, тұлғаға бағдарланған оқыту қағидаларына және тәжірибеге бағытталған білім беру тұжырымдамасына сүйенеді. Оның мазмұны білім алушылардың кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға және болашақ қызмет ерекшеліктеріне бейімдеуге бағытталған.

Осылайша, мақсаттық компонент – қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын оқыту жүйесінің негізгі өзегі болып табылады және ол курсанттарды қоғамдық тәртіпті сақтау саласындағы кәсіби қызметке жан-жақты даярлауды қамтамасыз етеді.[2]

2. Мазмұндық компонент.

Оқыту бағдарламасына келесі бағыттар енгізіледі:

қоғамдық тәртіпті сақтаудың құқықтық негіздері; арнайы операцияларды ұйымдастыру; нарядтардың іс-қимыл тактикасы; жаппай тәртіпсіздіктердің алдын алу; төтенше жағдайлар кезіндегі әрекеттер; күштер мен құралдарды басқару.

Мазмұндық компонент

Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын курсанттарға қоғамдық тәртіпті сақтау пәні бойынша оқыту жүйесіндегі мазмұндық компонент – бұл болашақ офицерлердің кәсіби қызметіне қажетті білімдердің, біліктердің, дағдылардың, құзыреттердің және тәжірибелік іс-әрекеттердің жиынтығын қамтитын оқыту жүйесінің негізгі құрылымдық бөлігі.

Мазмұндық компонент оқытудың мақсатына сәйкес курсанттардың қоғамдық тәртіпті сақтау саласындағы қызметтік-жауынгерлік міндеттерді орындауға дайындығын қамтамасыз ететін теориялық және тәжірибелік материалдардың мазмұнын айқындайды.

Мазмұндық компоненттің мақсаты. Курсанттардың қоғамдық тәртіпті сақтау жағдайында қызметтік-жауынгерлік міндеттерді кәсіби деңгейде орындауына қажетті білім, білік, дағды және құзыреттер жүйесін қалыптастыру.

Мазмұндық компоненттің негізгі бағыттары.

1. Құқықтық даярлық мазмұны.

Бұл бағыт курсанттардың қоғамдық тәртіпті сақтау қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық базаны меңгеруін көздейді.

Ол мыналарды қамтиды:

Қазақстан Республикасының Конституциясы; «Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы туралы» Заңы; «Құқық қорғау қызметі туралы» Заңы; Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс; Қылмыстық кодекс; қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі ведомстволық бұйрықтар мен нұсқаулықтар.

Нәтижесінде курсанттар:

заң талаптарын біледі; құқықтық нормаларды тәжірибеде қолдана алады; қызмет барысында заңдылық қағидаларын сақтайды.

2. Тактикалық даярлық мазмұны.

Тактикалық даярлық болашақ офицерлердің бөлімшелерді басқару және әртүрлі жағдайларда тиімді әрекет ету қабілетін қалыптастырады.

Оның құрамына:

қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасының іс-қимылдардың негіздері; нарядтардың қызметін ұйымдастыру; қоғамдық тәртіпті сақтау тәсілдері; арнайы операцияларды жоспарлау; күштер мен құралдарды орналастыру; жаппай тәртіпсіздіктердің алдын алу және жолын кесу; арнайы құралдарды қолдану тәртібі кіреді.[3]

Нәтижесінде курсанттар:

тактикалық жағдайды бағалай алады; бөлімшелердің іс-қимылдарын ұйымдастырады; күрделі жағдайда шешім қабылдайды.

3. Арнайы кәсіби даярлық мазмұны.

Арнайы даярлық қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған практикалық іс-қимылдарды меңгеруге арналған.

Бұл бағыт:

патрульдік қызметті ұйымдастыруды; блокпост қызметін атқаруды; адамдар көп жиналған жерлердегі қауіпсіздікті қамтамасыз етуді; бұқаралық іс-шараларды күзетуді; құқық бұзушыларды ұстау тәсілдерін; арнайы операцияларға қатысуды қамтиды.

Нәтижесінде курсанттар:

қызметтік міндеттерді орындау алгоритмін меңгереді; тәжірибелік дағдыларын жетілдіреді; нақты жағдайларда сенімді әрекет етеді.

4. Басқарушылық даярлық мазмұны

Бұл бөлім болашақ командирдің ұйымдастырушылық қабілеттерін дамытуға бағытталған.[4]

Ол:

басқару негіздерін; шешім қабылдау тәртібін; жауынгерлік тапсырмаларды қою әдістерін; бағыныштылардың қызметін үйлестіруді; бақылау және есеп беру тәртібін қамтиды.

Нәтижесінде курсанттар:

бөлімшені басқара алады; жеке құрамның іс-қимылдарын үйлестіреді; қызметтік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз етеді.

5. Психологиялық даярлық мазмұны

Психологиялық даярлық курсанттардың моральдық-психологиялық тұрақтылығын қалыптастыруға бағытталған.

Оған:

стресс жағдайында әрекет ету; эмоционалдық тұрақтылық; қақтығыстарды басқару; көшбасшылық қасиеттерді дамыту;

кәсіби этика және коммуникация мәдениеті жатады.

Нәтижесінде курсанттар:

психологиялық қысымға төтеп береді; төтенше жағдайларда өзін сенімді ұстайды; азаматтармен тиімді қарым-қатынас жасайды.

6. Практикалық даярлық мазмұны

Практикалық даярлық теориялық білімді нақты қызметтік жағдайда қолдануға мүмкіндік береді.

Ол:

тәжірибелік сабақтарды; тактикалық жаттығуларды; далалық оқу-жаттығуларын; ситуациялық тапсырмаларды; командалық-штабтық жаттығуларды; қызметтік жағдайларды модельдеуді қамтиды.

Нәтижесінде курсанттар:

алған білімдерін практикада қолданады; кәсіби машықтарын жетілдіреді; қызметтік-жауынгерлік міндеттерді орындауға дайын болады.

Мазмұндық компоненттің нәтижесі

Мазмұндық компонентті меңгеру нәтижесінде курсанттар:

қоғамдық тәртіпті сақтау саласындағы заңнаманы біледі; қызметтік-жауынгерлік әрекеттерді ұйымдастыруды меңгереді; тактикалық және басқарушылық шешімдер қабылдай алады; арнайы операцияларды ұйымдастыру дағдыларын игереді;

моральдық-психологиялық тұрғыдан дайын болады; қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі кәсіби құзыреттерді қалыптастырады.[5]

3. Ұйымдастырушылық компонент.

Оқыту процесінде:

дәрістер; семинар сабақтары; тәжірибелік сабақтар; далалық оқу-жаттығулар; командалық-штабтық жаттығулар; жағдайлық тапсырмалар қолданылады.

Ұйымдастырушылық компонент.

Қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын курсанттарға қоғамдық тәртіпті сақтау пәні бойынша оқыту жүйесіндегі ұйымдастырушылық компонент – бұл оқу процесін жоспарлау, ұйымдастыру, жүзеге асыру және басқару тәсілдерінің, формаларының, құралдарының және педагогикалық жағдайларының жиынтығы. Ұйымдастырушылық компонент оқыту мақсаты мен мазмұнының тиімді жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді және курсанттардың теориялық білімдерін тәжірибелік даярлықпен ұштастыруға бағытталады. Бұл компонент оқу үдерісіне қатысушылардың өзара іс-қимылын, сабақтарды ұйымдастыру ретін және білім беру технологияларын қолдану ерекшеліктерін қамтиды.

Ұйымдастырушылық компоненттің мақсаты.

Курсанттарды қоғамдық тәртіпті сақтау жағдайындағы қызметтік-жауынгерлік міндеттерді орындауға сапалы даярлау үшін тиімді оқу ортасын құру және оқу-тәрбие процесін ғылыми негізде ұйымдастыру.

Ұйымдастырушылық компоненттің негізгі міндеттері.

оқу процесін жүйелі түрде ұйымдастыру; теориялық және тәжірибелік сабақтардың өзара байланысын қамтамасыз ету; курсанттардың танымдық белсенділігін арттыру; кәсіби құзыреттерді қалыптастыруға жағдай жасау; заманауи педагогикалық технологияларды енгізу; оқу нәтижелерін бақылау және бағалау жүйесін жетілдіру.[6]

Қорытынды.

Қоғамдық тәртіпті сақтау пәні бойынша қызметтік-жауынгерлік қолдану тактикасын оқыту жүйесін дамыту курсанттардың кәсіби даярлығының сапасын арттырудың маңызды шарты болып табылады. Ғылыми-әдістемелік тұрғыдан негізделген оқыту жүйесі болашақ офицерлердің теориялық білімін тәжірибелік дағдылармен ұштастыруға, олардың басқарушылық қабілеттерін дамытуға және нақты қызметтік жағдайларда тиімді әрекет етуге мүмкіндік береді.

Оқыту процесінде инновациялық педагогикалық технологияларды, тәжірибелік жаттығуларды және жағдайлық модельдеуді кеңінен қолдану курсанттардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастырудың тиімділігін арттырады. Осыған байланысты қызметтік-жауынгерлік даярлау жүйесін үздіксіз жетілдіру қазіргі әскери білім беру

жүйесінің басым бағыттарының бірі болып табылады.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. – Астана, 2007.
2. Қазақстан Республикасының «Құқық қорғау қызметі туралы» Заңы. – Астана, 2011.
3. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасының Ұлттық ұланы туралы» Заңы. – Астана, 2014.
4. Кларин М.В. Инновационные модели обучения. – Москва: Наука, 2010.
5. ҚР ІІМ және Ұлттық ұланның қоғамдық тәртіпті сақтау жөніндегі нормативтік-құқықтық актілері.
6. Қызметтік-жауынгерлік даярлық бойынша оқу-әдістемелік құралдар. – Астана, 2023.

REFERENCES:

1. Qazaqstan Respublikasynyng «Bilim turaly» Zangy. – Astana, 2007.
2. Qazaqstan Respublikasynyng «Quqyq qorghau qyzmeti turaly» Zangy. – Astana, 2011.
3. Qazaqstan Respublikasynyng «Qazaqstan Respublikasynyng Ulttyq ulany turaly» Zangy. – Astana, 2014.
4. Klarin M.V. Innovatsionnye modeli obucheniya. – Moskva: Nauka, 2010.
5. QR IIM zhane Ulttyq ulannyng qoghamdyq tartipti saqtau zhonindegi normativtik-quqyqtyq aktileri.
6. Qyzmettik-zhauyngerlik dayarlyq boyynsha oqu-adistemelik quraldar. – Astana, 2023.

Басуға 30.09.2026 ж. қол қойылды. Форматы 60х84/8.
Офсет басылымы. Офсет қағазы. 9,3 есепті баспа табағы.
Таралымы 25 дана.

Баспахананың мекен-жайы: 150009, Петропавл қ., Ж. Кизатов к., 6,
Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланы академиясы
Әскери-ғылыми орталығы

Подписано в печать 30.09.2026 г. Формат 60х84/8
Печать офсетная. Бумага офсетная. Уч.-изд. л. 9,3 п.л.
Тираж 25 экз.

Адрес типографии: 150009, г. Петропавловск, ул. Ж. Кизатова, 6,
Академия Национальной гвардии Республики Казахстан
Военно-научный центр